

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง พัฒนาการทางด้านสังคม
ของภูมิภาคเอเชียใต้ (๔)

ครูผู้สอน ครูชีวาภร จวบรัมย์

ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

เรื่อง พัฒนาการทางด้านสังคม
ของภูมิภาคเอเชียใต้ (๔)

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้

๑. อธิบายพัฒนาการด้านสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้
๒. ยกตัวอย่างความเชื่อที่มีผลต่อพัฒนาการด้านสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. วิเคราะห์พัฒนาการด้านสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้ที่มีต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
๒. อภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านคุณลักษณะ

๑. นักเรียนเห็นประโยชน์ของการศึกษาพัฒนาการด้านสังคมที่มีผลต่อภูมิภาคเอเชียใต้ในปัจจุบัน
๒. นักเรียนเห็นคุณค่าและกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติกิจกรรมอภิปรายร่วมกัน

“คงคา...สายน้ำแห่งการละลายชนชั้น”

ใบความรู้

เรื่อง พัฒนาการทางด้านสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้

ภูมิภาคเอเชียใต้มีผู้คนอาศัยอยู่ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ประชากรมีความหลากหลายทั้งวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน กระแสวัฒนธรรมหลักที่มีอิทธิพลต่อวิถีของประชากรส่วนใหญ่ในเอเชียใต้คือวัฒนธรรมอินเดีย โดยมีจารีตทางวัฒนธรรมของอิหร่าน อาหรับและตุรกี ซึ่งขยายมาจากทางตะวันตกได้ผสมผสานกัน เป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมอิสลามในดินแดนเอเชียใต้

ความเจริญทางอารยธรรมของเอเชียใต้มีรากฐานมาจากศาสนาทั้งที่กำเนิดขึ้นในดินแดนแห่งนี้ ได้แก่ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธศาสนา ศาสนาเชน และศาสนาอิสลามที่มาพร้อมกับชาวมุสลิมเมื่อเข้ามาปกครองอินเดีย ศาสนาและลัทธิดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนจนถึงปัจจุบัน

๑. ยุครุ่งเรืองของศาสนาพราหมณ์

ภายหลังจากที่ชนเผ่าอารยันได้อพยพและตั้งรกรากอย่างมั่นคงในดินแดนเอเชียใต้แล้ว ก็เริ่มมีการก่อตั้งอาณาจักรขึ้นในบริเวณทางตอนเหนือของอินเดีย ลักษณะเป็นนครรัฐอิสระกระจายตัวบริเวณลุ่มแม่น้ำคงคา มี "ราชา" เป็นผู้ปกครอง ในยุคนี้เรียกว่า **ยุคมหากาพย์** (๑,๐๐๐-๕๐๐ ปีก่อนคริสตกาล) เพราะปรากฏหลักฐานที่สำคัญอันแสดงให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ของชาวอารยัน คือ **มหากาพย์มหาภารตะ** เป็นสงครามกลางเมืองที่ทุ่งกุญเคชระระหว่างตระกูลปาณฑพและเกาฬ มีการสอดแทรกบทบาทหน้าที่ของคนที่อยู่ในสังคมตั้งปรากฏใน **ภควัทคีตา** สอนให้คนทำหน้าที่ของตนในสังคมให้ครบถ้วน และมหากาพย์รามายณะ

มหากาพย์รามายณะ
ที่มา : <https://1th.me/yC2Q1>

ที่สะท้อนให้เห็นถึงการแบ่งชั้นวรรณะ การขยายอาณาเขตของอารยันไปทางตอนใต้และทำสงครามปราบชาว ดราวิเดียน

ในยุคนี้เป็นยุคที่ศาสนาพราหมณ์มีความเจริญเป็นอย่างมาก

โดยได้พัฒนาจากความเชื่อดั้งเดิมของชาวอารยันในการนับถือพระเจ้าหลายองค์ โดยเทพเจ้าสูงสุดของศาสนาพราหมณ์ คือ **พระศิวะ** หรือพระอิศวรเป็นเทพเจ้าที่มีอำนาจสูงสุด **พระวิษณุ** หรือพระนารายณ์ซึ่งจะอวตารลงมาเกิดในโลกมนุษย์เพื่อดับทุกข์ซึ่งอยู่ และ**พระพรหม** ผู้สร้างโลก พราหมณ์เป็นผู้ที่ติดต่อกับเทพเจ้าได้ด้วยการประกอบพิธีกรรมและร่ายบทสวดมนต์บูชาเทพเจ้าตามคัมภีร์พระเวท ดังนั้นจึงมีบทบาทสำคัญในสังคมอินเดีย อนึ่ง ศาสนายังสอนให้คนยอมรับเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด ทำให้ชาวอินเดียยอมรับชะตากรรมของตนในโลกปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงการดำรงอยู่ในวรรณะที่ถูกกำหนดมาตั้งแต่เกิด แล้วมุ่งทำความดี

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
นับถือเทพเจ้า ๓ องค์
• พระพรหม ผู้สร้างโลก (ตรีมูร์ตี)
• พระศิวะหรือพระอิศวร ผู้ดูแลโลกและชีวิตมนุษย์
• พระวิษณุหรือพระนารายณ์ ผู้รักษา

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ที่มา : หนังสือส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม, ศ. สพฐ., พ.ศ. 2561, หน้า 139

ใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการทางด้านสังคม ของภูมิภาคเอเชียใต้

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

พัฒนาการทางด้านสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้

๑. สังคมสมัยโบราณ
๒. สังคมสมัยกลางภายใต้การปกครองของมุสลิม
๓. สังคมอินเดียสมัยใหม่
๔. สังคมสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

๑. สังคมสมัยโบราณ

ในสมัยพระเวท สังคมของชาวอารยันเริ่มก่อตัวเป็นชนชั้น คือ นักรบ สามัญชน พระ

ในสมัยมหากาพย์ มีการแบ่งแยกผิวระหว่างอารยันกับดราวิเดียน ต่อมาเป็นระบบวรรณะ ประกอบด้วยพราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ ศูทร

โครงสร้างทางสังคมของอารยันถือว่าเป็นพื้นฐานโครงสร้างทางสังคมอินเดีย

๒. สังคมสมัยกลางภายใต้การปกครองของมุสลิม

- อาณาจักรต่าง ๆ ของอินเดียซึ่งปกครองโดยชาวฮินดูไม่สามารถรวมกันเป็นปึกแผ่นได้
- ชาวอาหรับซึ่งนับถือศาสนาอิสลามได้ยกทัพเข้ายึดครองแคว้นสินธุและขยายอำนาจในภาคใต้ของแคว้นปัญจาบ ชาวอาหรับได้เผยแพร่หลักธรรมคำสอนของศาสนาแก่ชาวอินเดียและนำวัฒนธรรมอิสลามมาใช้
- คริสต์ศวรรษที่ ๑๓ ชาวเตอร์กที่นับถือศาสนาอิสลามได้เข้ายึดครองอินเดียตอนเหนือผู้นำชาวเตอร์กตั้งตนเป็นสุลต่านมีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่กรุงเดลี

๒. สังคมสมัยกลางภายใต้การปกครองของมุสลิม

- ปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑๔ ชาตินมองโกล ซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม ได้ยกทัพเข้ากรุงเดลี จนถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ ๑๖ พระเจ้าบาบัวร์สามารถเข้าควบคุมและตั้งจักรวรรดิราชวงศ์โมกุลในภาคเหนือของอินเดีย ได้สำเร็จ ส่วนภาคใต้ของอินเดียนั้นแคว้นแคว้นต่าง ๆ ยังปกครองโดยชาวฮินดูซึ่งแต่ละแคว้นอย่างเป็นอิสระราชวงศ์โมกุลสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. ๑๘๕๘ เมื่ออังกฤษเข้าปกครองอินเดียโดยเด็ดขาดและยกเลิกการปกครองแบบราชวงศ์

๓. สังคมอินเดียสมัยใหม่

- สังคมอินเดียเปลี่ยนแปลงอย่างมากในช่วงเป็นอาณานิคมของอังกฤษเนื่องจากระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมที่อังกฤษนำเข้ามาในอินเดีย ทำให้เกิดเมืองใหญ่ศูนย์กลางการผลิตแบบอุตสาหกรรมและการค้า
- วิถีชีวิตในเมืองเหล่านี้มีค่านิยมวัฒนธรรมการศึกษาและการแต่งกายแบบตะวันตกมีประชากรหนาแน่นและเกิดปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม
- ระบบวรรณะของอินเดียถูกลดบทบาท
- สังคมเมืองใหญ่ที่มีผู้คนมาจากเมืองต่าง ๆ เพื่อมาแสวงหาชีวิตที่ดีขึ้น
- สังคมชนบทตามเมืองเล็ก ๆ ที่มีเศรษฐกิจเลี้ยงตัวเองด้วยเกษตรกรรมและหัตถกรรมก็ล่มสลายลงสินค้าราคาถูกจากโรงงานเข้ามาแทนที่

๓. สังคมอินเดียสมัยใหม่

- อังกฤษวางระบบการศึกษาของอินเดีย ตั้งแต่ประถมจนถึงระดับมหาวิทยาลัยเป็นแบบอังกฤษ ใช้ภาษาอังกฤษและหลักสูตรของอังกฤษในการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษถูกกำหนดเป็นภาษาราชการของอินเดีย
- จัดตั้งมหาวิทยาลัยในอินเดียระบบการศึกษาที่ก้าวหน้าทำให้คนอินเดียมีความรู้และแนวคิดแบบตะวันตกคนกลุ่มนี้กลายเป็นผู้นำของอินเดียในยุคต่อมา
- อังกฤษได้พัฒนาการสื่อสาร สาธารณูปโภค และคมนาคมในอินเดีย เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปกครองดินแดนต่าง ๆ ที่สำคัญคือการสร้างทางรถไฟเชื่อมภูมิภาคต่าง ๆ การทำถนนและการเดินเรือกลไฟในแม่น้ำสายหลัก คนอินเดียได้ประโยชน์จากการพัฒนา
ด้านนี้

๔. สังคมสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒

- ภายหลังกสงครามโลกครั้งที่ ๒ อินเดียได้รับเอกราช อินเดียปกครองแบบประชาธิปไตย ในรูปแบบสาธารณรัฐมีประธานาธิบดีเป็นประมุขและมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการบริหารประเทศ
- ดินแดนส่วนใหญ่ของอินเดียมีประชากรชาวฮินดู ได้รวมเป็นประเทศอินเดีย
- ดินแดนที่มีประชากรชาวมุสลิมได้ตั้งเป็นปากีสถาน

การตั้งประเทศปากีสถานก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งเรื่องประชากร
การนับถือศาสนา เช่น ปัญหาแคว้นแคชเมียร์
และปัญหาดินแดนปากีสถานตะวันออก ปากีสถานตะวันตก

ปัญหาแค้วนแคชเมียร์

ดินแดนปากีสถานตะวันออก ปากีสถานตะวันตก

ใบกิจกรรม เรื่อง พัฒนาการด้านสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้

ใบกิจกรรม เรื่อง พัฒนาการด้านสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข่าวต่อไปนี้ พร้อมทั้งวิเคราะห์พัฒนาการด้านสังคมในประเทศนั้นต่าง ๆ ที่กำหนดให้

ข่าวเรื่อง สลด หมูมัจฉาอินเดียนอกตึ๊งตาย ฐานครอบครองน้ำ สัตว์ของคนชั้นสูง

สำนักข่าวต่างประเทศรายงานว่า นาย ประทีป ราหัต ชาวโรห์นัมอายุ ๒๑ ปี จาก**วาระจันฑาล** ซึ่งเป็นชนชั้นต่ำที่สุดในอินเดีย ถูกทุบตีจนตายนอนจมกองเลือด ที่หมู่บ้านทิมปี ในรัฐ กุชราต ทางตะวันตกของอินเดีย หลังปรากฏภาพว่าเขาเป็นเจ้าของและขี่ม้า อันเป็นสิทธิพิเศษของคนชั้นสูง

บิดาของผู้เสียชีวิตระบุว่า ศพของลูกชายของเขาถูกพบไม่ไกลจากศพของม้าที่เขาเป็นผู้ซื้อให้ลูกชาย “ความรักมาของลูกชายผม ทำให้เขาต้องถูกฆ่า” ผู้เป็นพ่อบอกกับสำนักข่าวเอเอฟพี “ประมาณ 1 สัปดาห์ก่อน ตอนที่ผมกำลังขี่ม้ากับลูกชาย มีคนจากรวรรณะ ‘กษัตริย์’ (Kshatriya - ชนชั้นสูงที่มีหน้าที่ปกครองประเทศและเป็นนักรบในภาวะสงคราม) จะเตือนพวกเราว่าอยู่ที่หมู่บ้าน” พ่อของผู้ตายอ้างอีกว่า “เขาบอกว่าคนวรรณะจันฑาลไม่สามารถขี่ม้าได้ มีเพียง กษัตริย์ ที่ขี่ม้าได้ เขายังจะฆ่าพวกเราด้วยหากเราไม่ยอมนำม้าไปขาย”

ทั้งนี้ การครอบครองม้าในอินเดียถูกมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจและความมั่งคั่ง และในอดีตเคยเกิดเหตุฆาตกรรมเพราะความแบ่งแยกทางชนชั้นวรรณะเกิดขึ้นในอินเดียมาแล้วหลายครั้ง อย่างไรก็ตาม ตำรวจยังไม่ตีความว่าเป็นไปได้ที่จะมีแรงจูงใจอื่นๆ ที่มาของข่าว : <https://www.thairath.co.th/news/foreign/1244117>

เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑

๑. จากคำว่า “วรรณะจันฑาล” ในข่าวดังกล่าว กล่าวถูกต้องหรือไม่เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

๒. ให้นักเรียนอธิบายสภาพสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้ในปัจจุบันจากข่าว

.....

.....

.....

๓. แนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวในปัจจุบัน

.....

.....

.....

สรุปพัฒนาการทางด้านสังคมของภูมิภาคเอเชียใต้

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง แหล่งอารยธรรมและ
แหล่งมรดกโลกของภูมิภาคเอเชียใต้

สิ่งที่ต้องเตรียม

- **ใบงาน** **ใบความรู้** เรื่อง

แหล่งอารยธรรมและแหล่งมรดกโลก

ของภูมิภาคเอเชียใต้

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

